

Kovos su korupcija ir sukčiavimu ORLEN Grupėje politika

PKN ORLEN S.A., būdamas atsakingu ir skaidriai veikiančiu bei patikimu ūkio subjektu ir verslo partneriu, kurio konkurencinis pranašumas išskirtinai pagrįstas jo siūlomų produktų ir paslaugų kokybe, kainomis ir novatoriškais sprendimais, pareiškia, kad visiškai netoleruoja jokių korupcijos ir sukčiavimo apraiškų, siekdamas ir skatindamas visose rinkose, kuriose veikia ORLEN Grupės bendrovės, jų filialai ir atstovybės, vadovautis etinėmis vertybėmis bei teisės aktais ir rinkos dėsniais, reglamentuojančiais kovą su korupcija ir sukčiavimu.

Kovos su korupcija ir sukčiavimu ORLEN Grupėje politikos (toliau – Politika) tikslas – užtikrinti sąžiningą ir skaidrų ORLEN Grupės vykdomos veiklos modelį, kuris garantuotų pasitikėjimą, saugius ir tvarius ekonominius ryšius, konkurencijos laisvę bei vertės kūrimą visiems suinteresuotiems ORLEN Grupės subjektams.

Politika papildo ORLEN Grupės etikos kodekso nuostatas, visų pirma tas, kurios susijusios su sąmoningumo ugdymu bei elgesio normų nustatymu korupcijos ir sukčiavimo rizikos mažinimo tikslais.

Šios Politikos reikalavimai, atsižvelgiant į kovą su korupcija ir sukčiavimu reglamentuojančių nacionalinių teisės aktų nuostatas, taikomi visiems ORLEN Grupės darbuotojams, nepriklausomai nuo bendradarbiavimo formos ir jų užimamų pareigų, taip pat visiems suinteresuotiems ORLEN Grupės bendrovių subjektams, ypač tiems, kurie veikia ORLEN Grupės bendrovių vardu.

Politikos nuostatų neatitinkantys veiksmai gali padaryti žalos ORLEN Grupės bendrovių reputacijai ir užtraukti teisinę ar finansinę atsakomybę atitinkamos bendrovės darbuotojams, kitoms bendrovėms ir suinteresuotiems subjektams bei tapti pagrindu nutraukti bendradarbiavimą ir inicijuoti žalos išieškojimą.

1. Politikos tikslai

- 1.1. Nustatyti visoms ORLEN Grupės bendrovėms vieningas ir nuoseklias elgesio normas, kuriomis siekiama sumažinti korupcijos ir sukčiavimo riziką vykdant veiklą, ir ypač santykiuose su viešojo sektoriaus institucijų atstovais bei verslo partneriais.
- 1.2. Nustatyti ORLEN Grupės bendrovėse taikytinas priemones ir apibrėžti susijusią atsakomybę siekiant sumažinti korupcijos ir sukčiavimo riziką.
- 1.3. Ugdyti ORLEN Grupės bendrovių darbuotojų, atstovų ir suinteresuotųjų šalių sąmoningumą taikytinų etikos normų kontekste.

2. Sąvokos ir apibrėžimai

- 2.1. Šioje Politikoje vartojami terminai ir jų apibrėžtys:

Valstybės tarnautojas

Viešajame sektoriuje pareigas einantis asmuo, kaip apibrėžta šalies, kurioje atitinkama ORLEN Grupės bendrovė vykdo savo veiklą, teisės aktuose;

ORLEN Grupė

PKN ORLEN S.A. ir komercinės bendrovės, kurios yra PKN ORLEN S.A. dukterinės bendrovės, kaip apibrėžta 10-ajame tarptautiniame finansinės atskaitomybės

standarte „Konsoliduotos finansinės ataskaitos“ ar kitame atitinkamai taikomame standarte, įskaitant jų filialus ir atstovybes;

Interesų konfliktas

- 1) situacija, kai ORLEN Grupės bendrovės darbuotojas, užimantis pareigas, kurių atžvilgiu yra vertinami jo privatūs interesai, kaip apibrėžta *Kovos su korupcija ir sukčiavimu ORLEN grupėje politikoje*, ar ORLEN Grupės bendrovei atstovaujantis asmuo ORLEN Grupės bendrovės vardu priima sprendimą ar sąmoningai užsiima veikla, gaudamas ar siekdamas naudos (finansinės ar asmeninės) sau ar su juo susijusiems subjektams;
- 2) situacija, kai ORLEN S.A. Grupės bendrovės darbuotojo, užimančio pareigas, kurių atžvilgiu yra vertinami jo privatūs interesai, kaip apibrėžta *Kovos su korupcija ir sukčiavimu ORLEN grupėje politikoje*, ar ORLEN grupės Bendrovei atstovaujančio asmens interesai dėl jo teisinių ar faktinių sąsajų su kitu subjektu turi arba gali turėti įtakos vertinant atitinkamas aplinkybes, priimant sprendimus ar vykdant pavedimus, o teisinių ar faktinių sąsajų pobūdis kelia pagrįstų abejonių dėl tokio asmens nešališkumo;

Verslo partneris

fizinis ar juridinis asmuo arba juridinio statuso neturintis asmuo,

- 1) kuris yra su ORLEN Grupės bendrove sudarytos sutarties šalis ar teikia paslaugas ORLEN Grupės bendrovei jos pateikto užsakymo pagrindu,
- 2) su kuriuo ORLEN grupės bendrovė veda derybas dėl sutarties sudarymo ar užsakymo vykdymo;

Korupcija

Veika, kai pažeidžiant taikomus teisės aktus yra žadamas, siūlomas, duodamas, gaunamas ar reikalaujamas neteisėtas atlygis, nepriklausomai nuo jo vertės, siekiant naudos ar neteisėto palankumo bet kuriam asmeniui, veikiančiam ar susilaikančiam nuo tam tikrų veiksmų, susijusių su tarnybinių ar profesinių pareigų atlikimu; korupcija yra viena iš sukčiavimo apraiškų;

Finansinė nauda

Bet koks daiktas ar paslaugos, kurios gali būti įvertintos pinigine išraiška. Finansinė nauda gali būti asmeninė naudą arba nauda trečiajai šaliai; tai gali būti turto vertės padidėjimas (pvz., paskola lengvatinėmis sąlygomis, dovana, pripažinimas viešojo pirkimo laimėtoju) arba įsipareigojimų sumažėjimas (pvz., išvengiant turto vertės nuostolių, atleidžiant nuo skolų), kas kiekvienu atveju pirmiausia lemia materialinių poreikių patenkinimą;

Asmeninė nauda

nefinansinė nauda pagerinant naudos gavėjo padėtį arba tenkinant jo poreikius. Nefinansinė nauda gali būti asmeninė nauda arba nauda trečiajai šaliai; tai gali būti pažadas įdarbinti ar darbo arba geresnių pareigų pasiūlymas;

Kontrolės priemonės	veiksmai, turintys įtakos sukčiavimo rizikos atsiradimo tikimybei ir jos poveikio ORLEN Grupės veiklai mastui. Kontrolės priemonės taip pat apima formalius, organizacinius ar veiklos sprendimus, kuriais siekiama užkirsti kelią ar nustatyti korupcijos ir sukčiavimo apraiškas ir atvejus;
Sukčiavimas	veiksmai ar neveikimas, laikomi teisės aktų ar ORLEN Grupės bendrovėse galiojančių taisyklių ar tvarkos pažeidimais, dėl kurių už juos atsakingas asmuo arba susiję subjektai gauna neteisėtą naudą arba dėl kurių ORLEN Grupės bendrovės patiria nepagrįstų nuostolių. Nauda ar nuostoliai gali būti finansinio, materialinio ar nematerialinio pobūdžio, įskaitant ir asmeninę naudą bei žalą reputacijai. Sukčiavimas suvokiamas kaip korupcijos forma;
Viešojo sektoriaus subjekto darbuotojas	valstybės pareigūnas ir kiti šalies, kurioje ORLEN Grupės bendrovė vykdo savo veiklą, teisės aktuose nurodyti asmenys, įskaitant vietinės valdžios organų darbuotojus arba visuomeninių lėšų valdymą vykdančių institucijų darbuotojus;
Darbuotojas	Asmuo, dirbantis ORLEN Grupės bendrovėje darbo sutarties pagrindu, nepriklausomai nuo darbo sutartyje nurodytos sutarties trukmės. Šioje Politikoje darbuotojas taip pat reiškia asmenį, teikiantį paslaugas ORLEN Grupės bendrovei civilinių paslaugų sutarties pagrindu, arba asmenį, einantį pareigas ORLEN Grupės bendrovės valdyboje ar stebėtojų taryboje bendrovės dalininko ar akcininko sprendimo dėl skyrimo pagrindu;
ORLEN Grupės bendrovei atstovaujantis asmuo	bet koks išorės subjektas, atstovaujantis ORLEN Grupės bendrovei santykiuose su sandorių šalimis, tiekėjais, klientais, valstybės bei vietos valdžios institucijomis, taip pat bet koks išorės subjektas, teikiantis ORLEN Grupės bendrovei pagalbą klientų paieškos ir pritraukimo arba prekių, produktų ar paslaugų pardavimo bendrovės vardu klausimais; atstovaujantys asmenys - tai asmenys, veikiantys ORLEN Grupės bendrovės vardu ir jos naudai atitinkamo teisinio sandorio pagrindu.

- 2.2. Nuorodos politikoje į nuostatas, reglamentuojančias:
- 2.2.1. dovanų teikimą ir priėmimą, suprantamos kaip nuorodos į *ORLEN Grupės dovanų teikimo ir priėmimo politiką*,
 - 2.2.2. interesų konfliktų valdymą, suprantamos kaip nuorodos į Interesų konfliktų valdymo ORLEN Grupėje politiką,
- įdiegtas ORLEN Grupės bendrovėse atitinkamais vidaus dokumentais.
- 2.3. Vadovaujantis atskirais vidaus teisės aktais, ORLEN Grupės bendrovės vykdo verslo partnerių tikrinimo procesus bei priima ir tiria pranešimus apie teisės aktų pažeidimus.

3. Draudžiamas elgesys

- 3.1. PKN ORLEN S.A. pareiškia, kad visiškai netoleruoja jokių korupcijos ir sukčiavimo apraiškų, visų pirma įskaitant šios Politikos 3 skyriuje nurodytos formos ar pobūdžio korupcijos ir sukčiavimo atvejus.

- 3.2. Draudžiami bet kokie **kyšininkavimo veiksmai**, kurie suprantami kaip finansinės ar asmeninės naudos reikalavimas arba jos priėmimas ar pažadas tokią naudą suteikti mainais į veiksmus piktnaudžiaujant įgaliojimais ar mainais į įsipareigojimų nevykdymą, dėl ko ORLEN Grupės bendrovė gali patirti finansinių nuostolių, arba kurie laikytini nesąžiningos konkurencijos veiksmais ar privilegijomis prekių, paslaugų ar darbų pirkėjo ar gavėjo naudai. Pirmiau nurodytos nuostatos netaikomos leidžiamų dovanų teikimui ir priėmimui Dovanų teikimo ir priėmimo politikoje nustatyta tvarka.
- 3.3. Draudžiami bet kokie **kyšininkavimo veiksmai**, kurie yra suprantami kaip finansinės ar asmeninės naudos pažadas viešojo sektoriaus subjekto darbuotojui dėl tokio darbuotojo vykdomų funkcijų. Draudžiama prašyti ar reikalauti iš viešojo sektoriaus subjekto darbuotojų imtis veiksmų, kuriais būtų pažeidžiami taikomų teisės aktų reikalavimai, arba žadėti tokiems asmenims materialinį atlygį ar asmeninę naudą už tokius pažeidimus. Pirmiau nurodytos nuostatos netaikomos leidžiamų dovanų teikimui ir priėmimui Dovanų teikimo ir priėmimo politikoje nustatyta tvarka.
- 3.4. Draudžiama bet kokia **prekyba poveikiu verslo sektoriuje**, kuri suprantama kaip užuomina apie galią daryti įtaką dėl ORLEN Grupės bendrovėje užimamų pareigų arba kaip siūlymas kitam asmeniui ar bandymas jį įtikinti pasinaudoti tokia įtaka, bei tarpininkavimas sprendžiant reikalus mainais į finansinę ar asmeninę naudą ar tokios naudos pažadą.
- 3.5. Draudžiama bet kokia **prekyba poveikiu viešajame sektoriuje**, kuri suprantama kaip finansinės ar asmeninės naudos suteikimas arba pažadas tokią naudą suteikti mainais į tarpininkavimą ir sprendimus, veiksmus ar neveikimą sprendžiant reikalus valstybės ar savivaldos institucijose, tarptautinėse arba nacionalinėse organizacijose ar visuomeninių lėšų valdymą vykdančiose užsienio šalių institucijose.
- 3.6. Draudžiama, siekiant finansinės ar asmeninės naudos, kištis į konkursus ar kitiems subjektams trukdyti juose dalyvauti, arba sudaryti nesąžiningus susitarimus su kitais asmenimis kenkiant savininkui arba asmeniui ar institucijai, kurių naudai vykdomas konkursas ar pirkimai. Taip pat draudžiama platinti bet kokią su konkursais ar pirkimais susijusią informaciją arba nuslėpti atitinkamos sutarties sudarymui esminės svarbos turinčias aplinkybes, arba sudaryti susitarimus su kitais asmenimis kenkiant savininko arba asmens ar institucijos, kurių naudai vykdomas konkursas, interesams.
- 3.7. Draudžiama **korupcinė veikla sporto sektoriuje**, kuri suprantama kaip reikalavimas finansinės ar asmeninės naudos arba jos priėmimas, ar pažadas tokią naudą suteikti mainais į nesąžiningą elgesį, galintį turėti įtakos sporto varžybų, kurias organizuoja sporto federacijos ar subjektai, veikiantys su tokia federacija sudarytos sutarties pagrindu, arba su tokios federacijos leidimu veikiantys subjektai, rezultatams ar eigai.
- 3.8. Draudžiamas **aplaidus finansinės dokumentacijos tvarkymas ar klastojimas**, kuris suprantamas kaip materialinė žala ORLEN Grupės bendrovei, atsiradusi nevedant ūkinės veiklos įrašų arba vedant netikslius ar suklastotus įrašus, įskaitant dokumentų, susijusių su ORLEN Grupės bendrovės ūkine veikla, sunaikinimą, slėpimą ar klastojimą.
- 3.9. Draudžiama **švaistyti ORLEN Grupės bendrovės išteklius**, kas suprantama kaip ORLEN Grupės bendrovių turto ir išteklių vagystė, pasisavinimas, naikinimas ar bet koks jų naudojimas pažeidžiant taikomų įstatymų bei vidaus teisės aktų nuostatas arba naudojant tokius išteklius ne pagal paskirtį.

- 3.10. Draudžiamos bet kokios **kronizmo ir nepotizmo apraiškos**, kurios suprantamos kaip piktnaudžiavimas užimamomis pareigomis ar palankumas tam tikroms asmenų grupėms, pavyzdžiui, artimiesiems ar šeimos nariams, tos pačios politinės partijos, religinės, prekybos ar tautinės organizacijos nariams ir pan., siekiant gauti finansinės ar asmeninės naudos dėl pažinčių, o ne reikiamos kvalifikacijos ar įgaliojimų, nustatytų ORLEN Grupės bendrovėse taikomais teisės aktais.
- 3.11. Draudžiamas bet koks **politinių partijų finansavimas**, kuris suprantamas kaip ORLEN Grupės bendrovių finansinė parama nacionalinėms arba užsienio politinėms partijoms ar judėjimams arba jų rėmėjams, nepriklausomai nuo tokių partijų ar organizacijų veiklos formos.
- 3.12. Draudžiamas bet koks **spaudimas ar įtaka**, kas reiškia, kad ORLEN Grupės bendrovių veiksmuose, susijusiuose su parama, mainais ir dovanojimu, negali būti jokio spaudimo ar įtakos naudos gavėjo sprendimų priėmimui.
- 3.13. Draudžiama imtis bet kokių kitų veiksmų, kuriuos draudžia visuotinai taikomi įstatymai, įskaitant sukčiavimą, dokumentų klastojimą, melagingus parodymus.
- 3.14. Dėl veiksmų, kuriais siekiama užtikrinti šioje Politikoje išdėstytų nuostatų vykdymą, ORLEN Grupės bendrovė negali taikyti jokios atsakomybės šiuos veiksmus įvykdžiusiems asmenims, jei dėl Politiką atitinkančios elgsenos toks asmuo nesugebėjo pritraukti ar išlaikyti kliento, parduoti produkto ar paslaugos, pasiekti tikslų ar kitaip sukurti ekonominę naudą ar naudą ORLEN Grupės reputacijai.
- 3.15. Kilus abejonėms dėl pirmiau išdėstyto draudžiamo elgesio, būtina nedelsiant kreiptis į savo tiesioginį vadovą arba atitinkamos ORLEN Grupės bendrovės kovos su korupcija koordinatorių.

4. ORLEN Grupės bendrovių valdybos narių, darbuotojų ir joms atstovaujančių asmenų pareigos

- 4.1. ORLEN Grupės bendrovių valdybos nariai atsako:
 - 4.1.1. už šios Politikos įdiegimą ir formalių bei organizacinių sprendimų, kuriais siekiama sumažinti korupcijos ir sukčiavimo riziką, veiksmingumą, bei sąžiningos ir skaidrios elgsenos skatinimą,
 - 4.1.2. korupcijos ir sukčiavimo rizikos stebėseną ir nustatymą verslo procesuose, visų pirma vykdant kontrolės priemonių taikymo prižiūrimuose verslo procesuose kontrolę,
 - 4.1.3. ryšių su sandorių šalimis ir viešojo sektoriaus institucijomis skaidrumo užtikrinimą, kiek tai nepažeidžia komercinių paslapčių apsaugos reikalavimų,
 - 4.1.4. paramos teikimą, bendradarbiavimą ir dalyvavimą ORLEN Grupėje keičiantis informacija apie riziką, susijusią su korupcija ir sukčiavimu,
 - 4.1.5. komunikacijos ir mokymų užtikrinimą, siekiant didinti ORLEN Grupės bendrovių darbuotojų, bendrovėms atstovaujančių asmenų ir verslo partnerių sąmoningumą ir informuotumą korupcijos ir sukčiavimo prevencijos klausimais.
- 4.2. ORLEN Grupės bendrovių darbuotojai ir bendrovėms atstovaujantys asmenys privalo:
 - 4.2.1. laikytis šioje Politikoje nustatytų reikalavimų, vengiant draudžiamo elgesio apraiškų, o gavus informacijos ar įtarus tokį elgesį, apie tai pranešti savo vadovams asmeniškai arba anoniminiais ORLEN Grupės bendrovėse veikiančiais pranešimo apie pažeidimus kanalais, įskaitant ir PKN ORLEN S.A. Kontrolės ir saugos tarnybai,

- 4.2.2. laikytis visose šalyse, kuriose veikia ORLEN Grupės bendrovės, galiojančių teisės aktų reikalavimų,
- 4.2.3. laikytis ORLEN Grupės bendrovėse priimtų etikos standartų ir vengti interesų konfliktų vykdant bet kokią veiklą, ypač sudarant sandorius su fiziniais asmenimis, verslo partneriais, viešojo sektoriaus institucijomis ir bendruomeninėmis organizacijomis,
- 4.2.4. santykiuose su verslo partneriais taikyti kovos su korupcija nuostatas ir pareiškimus, kuriais patvirtinama verslo partnerių kovos su korupcija ir etikos standartų atitiktis ORLEN Grupės bendrovių reikalavimams,
- 4.2.5. naudotis kontrolės priemonėmis ir užtikrinti 5.1 punkte nurodytų verslo procesų skaidrumą.
- 4.3. Verslo procesuose, kuriuose ORLEN Grupės bendrovių darbuotojai ar bendrovėms atstovaujantys asmenys turi arba gali turėti įtakos verslo partnerių pasirinkimui dėl minėtų asmenų priimtų sprendimų ar pareiktų nuomonių, būtina laikytis reikalavimų siekiant:
 - 4.3.1. užtikrinti vienodas galimybes verslo partneriams gauti informaciją apie vykdomą veiklą,
 - 4.3.2. apriboti neįgaliotų asmenų prieigą prie informacijos apie vykdomą veiklą,
 - 4.3.3. užkirsti kelią neteisėtai finansinei ar asmeninei naudai,
 - 4.3.4. imtis tinkamo atsargumo vykdant veiklą,
 - 4.3.5. nusišalinti nuo atitinkamos veiklos susidarius situacijai, kai gali kilti interesų konfliktas.
- 4.4. Procesų savininkai atsako už kontrolės priemonių, naudojamų siekiant sumažinti korupcijos ir sukčiavimo tikimybę atitinkamuose verslo procesuose, koordinavimą ir tikslų bei savalaikį vertinimą.

5. Akcinės bendrovės ORLEN Baltics Retail veikloje naudojamos kontrolės priemonės

- 5.1. Kontrolės priemonės naudojamos visuose verslo procesuose, kuriuose nustatyta korupcijos ir sukčiavimo rizika, įskaitant:
 - 5.1.1. didmeninę ir mažmeninę prekybą medžiagomis, prekėmis, produktais ir paslaugomis bei jų pardavimą,
 - 5.1.2. investicinius procesus,
 - 5.1.3. procesus, susijusius su finansine parama, rinkodara, reklama, turto lizingu, franšize, įsigijimu, perdavimu panaudai, dovanojimu ir nuoma,
 - 5.1.4. įmonių susijungimus ir įsigijimus,
 - 5.1.5. finansinius procesus,
 - 5.1.6. darbo užmokesčio ir personalo procesus,
 - 5.1.7. informacijos saugumo valdymo procesus,
 - 5.1.8. ryšių su investuotojais valdymo procesus,
 - 5.1.9. bendradarbiavimą su viešojo sektoriaus ir audito institucijoms,
 - 5.1.10. audito ir kontrolės veiksmus,
 - 5.1.11. konsultavimo paslaugas,
 - 5.1.12. verslo partnerių vertinimo procesus,
 - 5.1.13. sutarčių sudarymą ir keitimą (papildymą).

- 5.2. Nerekomenduojama užmegzti ekonominių santykių su verslo partneriais ūkinėje veikloje, jei:
- 5.2.1. buvo gauta patikima informacija, kuri rodo, kad verslo partneris galėjo veikti pažeisdamas teisinius reikalavimus, visų pirma, jei buvo gauta informacija, kad verslo partnerio arba asmens, vykdančio funkcijas valdymo organuose arba einančio vadovaujamas pareigas verslo partnerio bendrovėje, atžvilgiu buvo priimtas apkaltinamasis nuosprendis dėl nusikalstamos veikos, nurodytos LR Baudžiamojo kodekso 225–228 straipsniuose.
 - 5.2.2. verslo partneris atsisako pasirašyti kovos su korupcija nuostatas arba pasiūlo Akcinės bendrovės ORLEN Baltics Retail kovos su korupcija koordinatoriui nepriimtinas kovos su korupcija nuostatas.
- 5.3. Vertinant korupcijos riziką būtina įvertinti toliau nurodytas aplinkybes:
- 5.3.1. ar verslo santykiai yra susiję su partneriu iš šalies, kuriai atitinkama organizacija, pavyzdžiui, tokia kaip „Transparency International“, priskyrė žemą korupcijos suvokimo indeksą (www.transparency.org),
 - 5.3.2. ar asmenys, užimantys pareigas verslo partnerio valdymo organuose, nėra susiję su politikoje dalyvaujančiais asmenimis, kaip jie apibrėžiami pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevenciją reglamentuojančiuose teisės aktuose,
 - 5.3.3. ar verslo partneris nereikalauja sutikti su nestandartinėmis sutartinėmis nuostatomis, sąlygomis arba mokėjimo sąlygomis;
 - 5.3.4. ar nėra kitų požymių, rodančių korupcijos ar sukčiavimo, susijusio su verslo partneriu, riziką.
- 5.4. Sprendimą dėl Akcinės bendrovės ORLEN Baltics Retail bendradarbiavimo su verslo partneriu, kuris nerekomenduojamas dėl kovos su korupcija priežasčių, priima atitinkamo verslo proceso savininkas, išskyrus procedūras, vykdomas vadovaujantis nuostatomis, reglamentuojančiomis viešųjų pirkimų sutarčių sudarymą bei atsižvelgiant į įstatymo dėl konkurencijos apsaugos bei energetikos įstatymo nuostatas.
- 5.5. Sutartyse su verslo partneriais būtina įtraukti kovos su korupcija nuostatas, kuriose *inter alia*, būtų nustatyti kiekvienai sutarties šaliai taikomi kovos su korupcija standartai bei nurodyta informacija dėl sutarties šalių numatytų pranešimo apie pažeidimus, susijusius su sutarties sudarymu ir vykdymu, būdus.
- 5.6. Kovos su korupcija nuostatos neprivalo būti įtrauktos į sutartis, sudaromas tarp ORLEN Grupės bendrovių, taip pat Akcinės bendrovės ORLEN Baltics Retail sudaromose susitarimuose dėl įdarbinimo.
- 5.7. Sudarant sandorius su verslo partneriais vykdant šios Politikos 5.1 punkte nurodytą veiklą, kai numatoma sudaryti sutartį, kurios vertė viršija 500 000 PLN ar analogišką sumą kita valiuta, perskaičiuota pagal Lenkijos Nacionalinio banko skelbiamą kursą, Akcinės bendrovės ORLEN Baltics Retail darbuotojas, atsakingas už atitinkamas procedūras, privalo kreiptis į Akcinės bendrovės ORLEN Baltics Retail kovos su korupcija koordinatorių, o pastarasis į PKN ORLEN S.A. Kontrolės ir saugos tarnybą dėl ekonominio saugumo eksperto paskyrimo. Išsamios ekonominio saugumo eksperto dalyvavimo atitinkamose procedūrose taisyklės nustatytos atskiruose vidaus teisės aktuose, įskaitant Akcinės bendrovės ORLEN Baltics Retail *Pirkimų taisykles*.
- 5.8. Verslo partnerių atrankos procesas, sutarties turinys ir jos pakeitimai turi būti užfiksuoti elektronine forma atitinkamose ORLEN Grupės bendrovėje

naudojamose informacinių technologijų sistemose, užtikrinant tinkamą vertinimo eigos ir sprendimų priėmimo proceso dokumentavimą.

- 5.9. Kiekvienai Akcinės bendrovės ORLEN Baltics Retail sudarytai sutarčiai, kuria prisiimami įsipareigojimai, turi būti paskirtas sutarties savininkas, kaip apibrėžta atskirame vidaus dokumente dėl Akcinės bendrovės ORLEN Baltics Retail sutarčių rengimo, registravimo, peržiūros, tvirtinimo, pasirašymo ir archyvacijos taisyklių taikymo.
- 5.10. Sutartys negali būti sudaromos ir įgaliojimai pagal tokias sutartis negali būti suteikiami subjektams, kurių dalyvavimas atitinkamuose verslo procesuose gali sukelti pagrįstų įtarimų dėl šališkumo ar kitų nei Akcinės bendrovės ORLEN Baltics Retail finansinių, ekonominių ar asmeninių interesų buvimo. Jau sudarytų sutarčių atveju pareiga tikrinti subjektą dėl jo galimybės atstovauti Akcinę bendrovę ORLEN Baltics Retail tenka veiklos sričiai, atsakingai už atitinkamą procesą, kurio atžvilgiu yra pasirašyta sutartis.
- 5.11. Akcinė bendrovė ORLEN Baltics Retail veda elektroninius suteiktų įgaliojimų, komercinių sutarčių ir verslo partnerių registrus.
- 5.12. Akcinė bendrovė ORLEN Baltics Retail įdiegia ir taiko vienodas taikomas įstatymus ir standartus atitinkančias taisykles ir vidaus teisės aktus, susijusius su mokesčiais, apskaita, skolų išieškojimu, turto valdymu, klientų aptarnavimu, vidaus kontrole ir informacine sauga, bendradarbiavimu su viešojo sektoriaus kontroliuojančiomis institucijomis bei dokumentų valdymu.
- 5.13. Akcinė bendrovė ORLEN Baltics Retail įdiegia ir taiko vienodas taisykles ir vidaus teisės aktus dėl atsakomybės padalijimo tarp organizacinių padalinių, taip pat dėl žmogiškųjų išteklių valdymo, įskaitant darbuotojų atrankos ir įdarbinimo taisykles bei darbuotojų pareigų ir atsakomybių apimtis.
- 5.14. Akcinė bendrovė ORLEN Baltics Retail sudaro sąlygas pranešti apie pažeidimus ir užtikrina apie pažeidimus pranešusių asmenų apsaugą nuo atsakomųjų priemonių taikymo. Bent vienas pranešimo apie pažeidimus kanalas turi užtikrinti galimybę tokius pranešimus teikti anonimiškai ir garantuoti duomenų, pagal kuriuos gali būti identifikuojama apie pažeidimą pranešančio asmens tapatybę, konfidencialumą tais atvejais, kai pranešimai pateikiami ne anonimiškai, laikantis atskiros vidaus tvarkos.
- 5.15. Vadovybė ir asmenys, dalyvaujantys verslo procesuose, kurių metu pasirenkami Akcinės bendrovės ORLEN Baltics Retail verslo partneriai, privalo pateikti deklaracijas apie jų teisinius ar faktinius ryšius, galinčius kelti pagrįstų abejonių dėl tokių asmenų nešališkumo, kaip tai numatyta *Interesų konfliktų valdymo politikoje* ar kituose atitinkamuose vidaus aktuose.
- 5.16. Dovanų teikimą ir priėmimą Akcinėje bendrovėje ORLEN Baltics Retail reglamentuoja Dovanų teikimo ir priėmimo politika.
- 5.17. Susijungimų ir įsigijimų projektų atveju Akcinė bendrovė ORLEN Baltics Retail ir/ar PKN ORLEN S.A. atlieka auditą, kuriuo siekiama nustatyti riziką, susijusią su atsakomybės prisiėmimu už kovos su korupcija ir sukčiavimu nuostatų pažeidimo atvejus, o rizikos analizės rezultatai, pagrįsti audito išvadomis, turi būti įvertinti sprendimų priėmimo procese ir rengiant sutarčių sąlygas, kurių tikslas – apriboti Akcinės bendrovės ORLEN Baltics Retail atsakomybę korupcijos ir sukčiavimo nuostatų pažeidimo atvejais.
- 5.18. Įtarus korupcijos ir sukčiavimo atvejus, jie tiriami vadovaujantis Akcinėje bendrovėje ORLEN Baltics Retail ir/ar PKN ORLEN S.A. galiojančiomis patikrinimų ar kontrolės procedūrų vykdymo taisyklėmis.

- 5.19. Atsižvelgiant į ORLEN Grupės bendrovių veiklos specifiką, ORLEN Grupės bendrovėse kontrolės priemonės yra diegiamos, taikomos, stebimos ir atnaujinamos atsižvelgiant į rizikos analizės rezultatus korupcijos ir sukčiavimo prevencijos srityje ir audito bei kontrolės išvadas, kuriose nustatyti korupcijos ir sukčiavimo atvejai. Specifinį ORLEN Grupės bendrovių veiklos pobūdį gali lemti jų oficialus teisinis statusas, kai bendrovė veikia kaip energijos kaupimo ar skirstymo sistemos operatorius, kaip nustatyta Energetikos įstatyme, atitinkamoje bendrovėje galiojančioje *Atitikties Programoje* ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose energijos kaupimo ar skirstymo sistemos operatoriaus nepriklausomą ir neutralų statusą.

6. Supažindinimas, mokymai ir ataskaitų teikimas

- 6.1. Siekiant užtikrinti tinkamą visų susijusių asmenų supažindinimą su šia Politika, Politikos pagrindinės nuostatos turi būti paskelbtos ORLEN Grupės bendrovių vidinės komunikacijos platformose bei interneto svetainėse.
- 6.2. ORLEN Grupės bendrovių darbuotojams ir joms atstovaujantiems asmenims turi būti užtikrinta galimybė dalyvauti privalomuose mokymuose kovos su korupcija ir sukčiavimu klausimais.
- 6.3. Mokymus kovos su korupcija ir sukčiavimu klausimais kas dvejus metus privalomo išklausti visi ORLEN Grupės bendrovių darbuotojai. Mokymai gali būti išklausti nuotoliniu būdu (e-learning).
- 6.4. Mokymo programą parengia PKN ORLEN S.A. kovos su korupcija koordinadorius.
- 6.5. ORLEN Grupės bendrovių keitimasis informacija šioje Politikoje nustatyta apimtimi negali pažeisti taikomų įstatymų ir ORLEN Grupės vidaus teisės aktų nuostatų dėl asmens duomenų bei komercinių ir verslo paslapčių apsaugos.

7. Baigiamosios nuostatos

- 7.1. PKN ORLEN S.A. Kontrolės ir saugos tarnyba įgyvendina PKN ORLEN S.A. ir visos ORLEN Grupės veiklos tikslus, bendradarbiauja su teisėsaugos institucijomis ir užtikrina ORLEN Grupės bendrovių saugumą kovos su korupcija ir sukčiavimu atžvilgiu bei vertina darbuotojų veiksmų atitiktį taikomiems įstatymams ir vidaus teisės aktams.
- 7.2. Užsienio šalyse įregistruotose ORLEN Grupės bendrovėse ši Politika taikoma laikantis atitinkamos bendrovės registracijos šalies teisės aktų ir tarptautinės teisės reikalavimų.
- 7.3. Politiką peržiūri ir atnaujiną Ekonominio saugumo tarnyba kas dvejus metus.

KOVOS SU KORUPCIJA NUOSTATOS

1. Kiekviena iš Šalių patvirtina, kad vykdydama šią Sutartį ji imsis visų atsargumo priemonių ir laikysis visų kompetentingų Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos institucijų išleistų Šalims taikomų kovą su korupcija reglamentuojančių teisės normų tiek kiekviena tiesiogiai, tiek veikdama per jų valdomas ar su jomis susijusias bendroves.
2. Šalys pareiškia, kad yra įdiegusios kovos su korupcija ir interesų konfliktų valdymo procedūras, o per pastaruosius trejus metus kiekvienos iš Šalių valdymo, kontrolės ar priežiūros organų narių arba Šalių atstovų atžvilgiu nebuvo priimti apkaltinamieji nuosprendžiai dėl korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.
3. Be to, Šalys patvirtina, kad vykdydamos šią Sutartį jos laikysis visų Šalims taikomų etikos normų ir kovą su korupcija reglamentuojančių teisės aktų bei vidaus dokumentų reikalavimų atsiskaitymo pagal sandorius, sąnaudų ir išlaidų, interesų konflikto, dovanų teikimo ir priėmimo bei anoniminio pranešimo apie pažeidimus ir išaiškinimo atžvilgiu, tiek veikdamos tiesiogiai, tiek ir per jų valdomas ar su jomis susijusias bendroves.
4. Šalys užtikrina, kad sudarydamos ir vykdydamos šią Sutartį nei viena iš Šalių ar jų savininkai, akcininkai, dalininkai, valdybos nariai, direktoriai, darbuotojai, subrangovai arba joks kitas jų vardu veikiantis asmuo nemokėjo, nesiūlė ar nežadėjo mokėti ir nedavė leidimo tokiam mokėjimui, ir įsipareigoja nemokėti, nesiūlyti ir nežadėti bei neduoti leidimo mokėjimui ar kitokiam lėšų/turto perdavimui, kuris traktuojamas kaip finansinis ar kitoks atlygis arba nauda, tiesiogiai arba netiesiogiai skirta:
 - (i) Šalies arba jos valdomos ar su ja susijusios bendrovės valdybos nariui, direktoriui ar kitam darbuotojui arba atstovui;
 - (ii) valstybės tarnautojui, kuris suprantamas kaip fizinis asmuo, vykdomas viešąsias funkcijas, kurių reikšmę apibrėžia teisinė sistema šalies, kurioje vykdoma ši Sutartis, ar kurioje įregistruotos Šalių buveinės, arba Šalių valdomų ar su ja susijusių bendrovių buveinės;
 - (iii) politinei partijai, politinės partijos nariui arba kandidatui į valstybės tarnautojo postą;
 - (iv) atstovui ar tarpininkui kaip atlygį už mokėjimus bet kuriam iš pirmiau įvardytų asmenų; ir
 - (v) bet kuriam kitam asmeniui ar įmonei, tiek tiesiogiai, tiek per jų valdomas ar su jomis susijusias bendroves, siekiant sprendimo, įtakos ar veiksmų, kuriais būtų sukurtos bet kokios su įstatymais nesuderinamos privilegijos, arba siekiant kitų nesažiningų tikslų, kai tokiais veiksmais pažeidžiami arba būtų pažeisti kovą su korupcija reglamentuojantys teisės aktai, išleisti kompetentingų Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos institucijų.
5. Šalys įsipareigoja nedelsdamos informuoti viena kitą apie visus šių kovos su korupcija nuostatų pažeidimus. Rašytiniu Šalies pareikalavimu kita Šalis įsipareigoja teikti informaciją ir atsakymus į kitos Šalies pagrįstus klausimus, susijusius su šios Sutarties vykdymu pagal kovos su korupcija nuostatas.
6. Šalys patvirtina, kad šios Sutarties vykdymo laikotarpiu kiekvienam sąžiningai veikiančiam asmeniui suteiks galimybę anonimiškai pranešti apie pažeidimus elektroniniu paštu: pranesk@orlen.lt arba telefonu +370 687 70649.
7. Įtarus, kad bet kurios iš Šalių atstovų veikla, susijusi su šia Sutartimi ar jos vykdymu, gali turėti korupcijos požymių, Šalys įsipareigoja bendradarbiauti tokių atvejų aplinkybėms išsiaiškinti.

**METINĖ ATASKAITA
apie Kovos su korupcija ir sukčiavimu
ORLEN Grupėje politikos nuostatų įgyvendinimą**

1.	Politikoje nurodytų draudžiamo elgesio atvejų, nustatytų Kapitalo grupės/ORLEN Grupės bendrovėje, skaičius*:	
2.	Pranešimų apie pažeidimus Kapitalo grupės/ORLEN Grupės bendrovėje skaičius*:	
	– įskaitant anoniminius pranešimus:	
3.	Teisėsaugos institucijoms Kapitalo grupės/ORLEN Grupės bendrovės perduotų atvejų skaičius*:	
4.	Sukčiavimo atvejų, kurie perduoti tirti kitiems Kapitalo grupės/ORLEN Grupės bendrovės organizaciniams padaliniams, skaičius*:	
5.	Pranešimus apie pažeidimus pateikusių Kapitalo grupės/ORLEN Grupės bendrovės darbuotojų, kuriems suteikta apsauga, skaičius*:	
6.	Nustatytų interesų konflikto atvejų, apie kurios nebuvo pranešta, Kapitalo grupės/ORLEN Grupės bendrovėje skaičius*:	
7.	Pranešimų apie Kapitalo grupės/ORLEN Grupės bendrovėje priimtas dovanas skaičius*:	
8.	Pranešimų apie Kapitalo grupės/ORLEN Grupės bendrovės įteiktas dovanas skaičius*:	
9.	Kontrolinių patikrinimų, atliktų kilus įtarimams dėl korupcijos, sukčiavimo ar interesų konflikto, skaičius:	
10.	Kontrolinių patikrinimų, kurių metu pasitvirtino korupcijos, sukčiavimo ar interesų konflikto atvejai, skaičius:	

* palikti taikoma.